

Stanowisko polityczne EFN w sprawie zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej w UE

Jak stwierdzono w *EFN Workforce Matrix 3+1*, zaawansowana praktyka pielęgniarska (APN) ma do odegrania kluczową rolę w budowaniu odporności systemu opieki zdrowotnej i opieki w UE i Europie.

EFN popiera definicję i wytyczne Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (*ICN*) (2020) dotyczące rozwoju APN w Europie. Wytyczne ICN opierają się na solidnych dowodach, dostarczają jasnych definicji i potwierdzają, że istnieją różnice krajowe, jeśli chodzi o wdrażanie *APN*.

Zaawansowana Praktyka Pielęgniarska (*Advanced Practice Nursing – APN*)

Pielęgniarstwo Zaawansowanej Praktyki, o którym mowa w tym dokumencie, jest postrzegane jako zaawansowane interwencje pielęgniarskie, które wpływają na wyniki klinicznej opieki zdrowotnej dla poszczególnych osób, rodzin i zróżnicowanych populacji. Pielęgniarstwo zaawansowanej praktyki opiera się na kształceniu absolwentów i przygotowaniu wraz ze specyfikacją centralnych kryteriów i kluczowych kompetencji praktycznych (AACN, 2004, 2006, 2015; Hamric & Tracy, 2019). (ICN, 2020)

Zaawansowana Praktyka Pielęgniarska (*APN*)

Zaawansowana Praktyka Pielęgniarska (APN) jest pielęgniarką ogólną lub specjalistyczną, która w drodze dodatkowego wykształcenia podyplomowego (minimum stopień magistra) zdobyła bazę wiedzy eksperckiej, złożone umiejętności podejmowania decyzji i kompetencje kliniczne w zakresie zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej, których cechy kształtowane są przez kontekst w do wykonywania których mają uprawnienia (adapted from ICN, 2008).

Dwie najczęściej identyfikowane role APN to pielęgniarka kliniczna (CNS) i Pielęgniarka Praktyki (NP). (ICN, 2020)

Zaawansowana praktyka znajduje się na szczycie kontinuum opieki pielęgniarskiej i promuje wysokiej jakości opiekę opartą na dowodach, przy jednoczesnym bardziej efektywnym wydatkowaniu środków na opiekę zdrowotną. Obejmuje bezpośrednie i pośrednie usługi opieki zdrowotnej, takie jak kompleksowa praktyka zdrowotna, promocja zdrowia, autonomiczne badania i ocena pacjentów, zapewnianie przywództwa w doskonaleniu praktyki pielęgniarskiej, w tym badań i edukacji interdyscyplinarnej. Miejsca pracy obejmują szpitale, opiekę doraźną, podstawową opiekę zdrowotną i inne placówki pozaszpitalne, a także usługi cyfrowe.

Oprócz poprawy jakości opieki, uniknięcia niepotrzebnych powikłań i hospitalizacji, rozwój zaawansowanych ról pielęgniarskich może prowadzić do poprawy dostępu do opieki poprzez skrócenie długości pobytu w szpitalu i ponownych przyjęć oraz zakażeń związanych z opieką zdrowotną. Może również pomóc w zwiększeniu wskaźników rekrutacji i retencji pielęgniarek poprzez lepsze perspektywy kariery w czasie, gdy wypalenie zawodowe personelu jest wysokie. Korzyści dla pacjenta są oczywiste, ponieważ wysokiej jakości opieka zdrowotna zależy od wysoko wykształconej, oddanej i wykwalifikowanej pielęgniarki.

Role pielęgniarek w zaawansowanej praktyce wywarły ogromny wpływ na rządzenie i zarządzanie opieką zdrowotną i wykazały, że poprawiają efektywność, ulepszają opiekę skoncentrowaną na pacjencie i poprawiają wyniki zdrowotne, przyczyniając się ostatecznie do trwałości systemów opieki zdrowotnej i opieki.

Wdrażanie ról APN w Europie wraz z nowymi i innowacyjnymi modelami opieki oraz umożliwienie pielęgniarkom pracy w pełnym zakresie ich edukacji to jedne z kluczowych czynników osiągnięcia powszechnej opieki zdrowotnej (Biuro Regionalne WHO dla Europy, 2021). Jednakże postęp w ustalaniu ról jest powolny: tylko 30% krajów w Regionie Europejskim zgłasza posiadanie przepisów w tym obszarze dla pielęgniarek (WHO, 2020).

Członkowie EFN postrzegają potrzebę rozwoju APN w Europie jako pilną, biorąc pod uwagę obecny i przyszły kontekst pandemii, który rozciąga systemy opieki zdrowotnej i prowadzi do rosnących potrzeb zdrowotnych wśród obywateli Europy, którzy domagają się lepszych i skuteczniejszych sposobów organizacji opieki zdrowotnej i dostarczone. W kontekście pandemii, w postaci napiętych budżetów na opiekę zdrowotną i rosnącego zapotrzebowania na bezpieczną opiekę wysokiej jakości, zaawansowana rola pielęgniarek ma kluczowe znaczenie dla poprawy wyników, najprawdopodobniej także w przypadku długotrwałych objawów Covid-19.

Dlatego EFN wzywa Komisję Europejską, decydentów Parlamentu i Rady oraz inne zainteresowane strony związane ze zdrowiem do połączenia wysiłków i poczynienia szybkich postępów w rozwoju zaawansowanych praktyk pielęgniarskich w UE i Europie poprzez:

- Promowanie pielęgniarstwa opartego na dowodach, bezpieczeństwie pacjentów, powszechnej opiece zdrowotnej (UHC), zrównoważonych celach rozwoju (SDG), wysokiej jakości opieki, zatrzymywania i rekrutacji pielęgniarek poprzez wspieranie ról APN na obszarze UE;
- Ułatwianie państwom członkowskim opracowania, uzgodnionych na szczeblu krajowym, jako minimum standardów na poziomie magisterskim w zakresie programów przygotowawczych do zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej;
- Ułatwianie państwom członkowskim ustanowienia formalnego uznania i licencjonowania (tytułu chronionego) pielęgniarek APN na poziomie krajowym; i

- Badanie potencjału europejskich ram zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej, które można wykorzystać na poziomie krajowym w celu umożliwienia regulacji, mobilności, porównań krajowych i międzynarodowych, współpracy w zakresie badań i rozwoju oraz dzielenia się wiedzą specjalistyczną.

Rządy krajowe powinny współpracować w celu osiągnięcia tego celu:

- ustanowić system rejestracji/certyfikacji oparty na uznaniu prawnym (tytuł chroniony), aby zapewnić przejrzystość i wiarygodność stanowisk i praktyk zawodowych, a także efektywną mobilność pielęgniarek zaawansowanych praktyk bez narażania bezpieczeństwa publicznego, oraz;
- **ustanowić solidny system zapewnienia jakości programów APN na poziomie minimum magisterskim;**
- zobowiązać się do zapewnienia, że APN będą w stanie pracować w pełnym zakresie swojego wykształcenia i potencjału;
- **zaangażować się w zapewnienie ciągłego rozwoju zawodowego w przypadku dwóch najpopularniejszych ról w pielęgniarstwie zaawansowanej praktyki (APN): pielęgniarek praktyki (NP) i pielęgniarek specjalistów klinicznych (CNSs);**
- ustanowić system wystarczająco elastyczny, aby reagować na przyszłe potrzeby tej grupy profesjonalistów.

Wydaje się, że na poziomie europejskim spójność w rozwoju APN przyniosłaby korzyści dzięki bardziej dostosowanej ścieżce edukacyjnej. APN to ścieżka kariery klinicznej; zostać APN to kariera w pielęgniarstwie (EFN Matrix 3+1, 2015). Dlatego potrzebna jest jasna strategia, która poprowadzi państwa członkowskie w kierunku opracowania wspólnych ram szkoleń zgodnie z dyrektywą w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (2013/55/UE). Należy jasno określić i zrozumieć linię odpowiedzialności pomiędzy trzema kategoriami opieki pielęgniarskiej: pielęgniarkami opieki ogólnej (DIR 2013/55/UE), pielęgniarkami specjalistami i APN.

Jak zawsze, a szczególnie teraz, gdy Europa walczy o wyjście z pandemii Covid-19, należy pamiętać, że osiągnięcie w odpowiednim czasie postępów w rozwoju zaawansowanych praktyk pielęgniarskich będzie zależeć od prawdziwej współpracy między decydentami, pedagogami, pracodawcami i pielęgniarkami pierwszej linii aby zapewnić, że wszelkie inicjatywy są adekwatne do zamierzonego celu. Zaangażowanie personelu pierwszej linii i pielęgniarek zaawansowanej praktyki będzie miało fundamentalne znaczenie dla dalszej drogi rozwoju.

Dodatkowe materiały do zapoznania się:

1. International Council of Nurses (ICN) (2020). Guidelines on Advanced Practice Nursing. Available at: https://www.icn.ch/system/files/documents/2020-04/ICN_APN%20Report_EN_WEB.pdf
2. International Council of Nurses (ICN) (2008). The scope of practice, standards and competencies of the advanced practice nurse. Monograph, ICN Regulation Series. Geneva.
3. ENRF Policy Brief on APN
4. Canadian Nurses Association (CNA) (2019) Advanced Practice Nursing: A Pan-Canadian Framework. Author: CNA, Ottawa, Canada.
5. Finnish Nurses Association (2016). New roles for nurses – quality to future social welfare and health care services. Available at: <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/01/new-roles-for-nurses.pdf>
6. Hamric A.B., Tracy M.F. (2019). A definition of Advanced Practice Nursing. In M.F. Tracy & E.T. O'Grady (eds) Advanced Practice Nursing: An integrative approach, 6th Edition, St. Louis: Elsevier, pp. 61 – 79.
7. Maier C., Aiken L. and Busse R. (2017). Nurses in advanced roles in primary care: policy levers for implementation, OECD Health Working Paper no. 98.
8. EFN Workforce Matrix 3+1 (2017). Available at: <http://www.efnweb.be/wp-content/uploads/EFN-Workforce-Matrix-31-Executive-Summary-May-2017.pdf>
9. Directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications, amended by the Directive 2013/55/EU. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02005L0036-20140117&from=EN>
10. Rosa W.E. et al. (2020). Leveraging nurse practitioner capacities to achieve global health for all: COVID-19 and beyond. International Nursing Review first published: 02 October 2020. Available at: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/inr.12632>
11. World Health Organisation, Regional Office for Europe (2021). Building better together. Roadmap to guide implementation of the Global Strategic Directions for Nursing and Midwifery in the WHO European Region.
12. World Health Organisation (2020). State of the world's nursing 2020: investing in education, jobs and leadership.

Please contact Dr Paul De Raeve, Secretary General of the European Federation of Nurses Associations, for more information. Email: efn@efn.be – Tel: +32 2 512 74 19 – Web: www.efnweb.eu

Stanowisko EFN dotyczące APN w UE – Kwiecień 2022

